Anul III. Cluj, 8 Iulie n. 1905 Nr. 27.

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
„ 1/2 „ 1 „ 60 „
„ 1/4 „ — 90 „
ÎN STREINĂTATE:
PE AN 6 FRANCI.
„ 1/2 „ 3 „

Numeri singuratici sĕ vênd în Cluj cu 5 fileri, într'alte locuri cu 6 fileri.

Rĕvașul

INSERȚIUNILE se plătesc după mărimea locului ce ocupă; fiecare cm. □ costă odată 10 fil., de 2 ori 8 fil., de 3 și mai multe ori 6 fileri.

ADRESA: „RĔVAȘUL" CLUJ, — KOLOZSVÁR 6. JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN | **Apare în fiecare Sâmbătă** | Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Stefan Havași Oășanu.

Scriu cu cutremur de inimă acest nume, care pe cei ce știm lucrurile mai deaproape, ne-a mișcat și până acum până la lacrimi de înaltă bucurie.

Scriu cu cutremur acest nume pentru-că cinstit purtătorul lui l'a învrednicit, ca lumea noastră românească, la vremea sa, sĕ-l rostească cu cinste deosebită, și sĕ-l pomenească în toate timpurile, când purtătorul lui nu va mai fi între cei vii, ci între cei nemuritori.

Scriu înse cu însufleţire și cu evlavie acest nume, cunoscut până acum numai într'un cerc mai strimt, pentrucă bărbatul ce-l poartă a sĕvîrșit în viața sa o faptă însufleţitoare, ca și care, nu în vremuri de toropeală și deșertăciune, ca aceste ce le trăim noi, dar nici în vremile bune ale străbunilor numai rar, rar de tot, sĕ sĕvîrșiau.

Stefan Havași Oășanu, este acel bărbat al nostru din Cluj. care cuprinzênd în mintea și inima sa toată însĕmnătatea bisericei pentru noi toți, și vĕzênd lipsa cea mare de care suferim, și slăbiciunea puterilor noastre întru a o delătura, s'a lipsit pe sine, și și-a hărăzit toată averea sa pentru zidirea *unei noue biserici române gr.-catolice in Cluj,* unei biserici mari cum o cere lipsa alor 6—7000 suflete de credincioși, și frumoase, cum se cuvine sĕ fie o biserică de oraș menită a vestí mărirea lui D-zeu și dragostea de bine a poporului, care se va închina în ea.

Averea aceasta este acum aproape de o sută de mii coroane. — Folosul cât va trăí, marele ei stăpân și l'a reţinut pentru sine, firește — ca se poată trăí câte zile i-a mai menit D-zeu peste cei 74 ani frumoși pe cari i-a petrecut în muncă neobosită, în cinstirea Părintelui ceresc, în iubirea binelui și în sîrguinţă fără de preget, pentru sĕvîrșirea lui. Dar acest cinstit bĕtrân, rumen ca trandafirul și alb ca zăpada, nu știe de tigneală și de gustarea unor bunătăţi trecătoare. Dimpotrivă suntem încredinţaţi, până când D-zeu îl va ţinea întru întregimea puterilor, el necontenit va face tot ceea-ce a mai făcut, va lucra și va cruţa, ca ceea-ce a început sĕ desăvîrșească, îmbogăţind tot același fond al bisericei, căreia din însuflarea lui D-zeu demult și-a închinat cu gândul tot rostul și tot rodul vieţii sale. Nu-i vorbă o astfel de biserică, cum este biserica ce trebue sĕ se ri-

Stefan Havași Oășanu.

FOIȚA RĔVAȘULUI

RĔVAȘUL

Peste sălcâmii ninși de floare ce străjuesc străvechi palate,
Mijind, cu 'ncetul, ca o pânză, se cern sclipiri înfiorate;
Pierduţi cu sufletu'n lumină supt vraja sfântă-a dimineţii
Prin crengi bătând din aripioare se redeșteaptă cântăreţii;
Iar dinspre codrii ce-și înalţă senină fruntea lor supt zare
Ca un ușor suspin, dând viaţă, vin adieri desmerdătoare —
Și prin fereștrile deschise ale iatacului, Domniţa,
Lin simte cum mâni nevăzute sfios i-ating ca'n vis cosiţa.
Albastrii ochi muiaţi în lacrimi duios spre zare și-i îndreaptă;
»Pe-acolo-i Vodă dus la Nistru!...« Și tot pe-acole ea-l [așteaptă...
Curg valuri calde de lumină pe obrazu-i pal, — Domniţa [scrie,
Nespusă carte'ndurerată lui Vodă dus în bătălie:

Îngăduește slova mea
Să-ţi spună Doamne că jălesc,
Că vestejesc
Pe plaiuri flori în urma ta
Plângênd mereu
Odorul meu!...

Tu, Doamne știu, esti bun și drept,
Și nici în gând n'o să mă cerţi,
Și-o sĕ mĕ ierţi
Că numai am puteri s'aștept —
Și c'o sĕ mor
De-atâta dor!...

Iar când șopti-va glas de vânt
Tot a prohod prin văi și lunci,
Să știi c'atunci
Mĕ duc doi preoţi la mormânt,
Odorul meu!
Viteazul meu!

. . . . . .
Și-o să-i cetească Vodă slova, și va veni... Ea știe bine,
Că nu se poate să nu-l doară atâtea lacrimi și suspine!...
Macar acum în ceasul morţii odată-ar vrea să-l mai [sărute!...
Ce sfânt rĕsare'n pragul minţii icoana vremilor trecute!...
Râd florile din luncă... și pe poteci pierdute'n zare
Ei merg alături: ca'n poveste frumoasă viaţa i-se pare...
Și par'că-l are lângă dânsa!... Și Vodă-al ei par'c'o [desmeardă;
Ce dulci priviri, ucigătoare, ce stau privirile să-i ardă. —
Să nu mai pleci... Șopteşte dânsa... Și lacrimi curg pe [obraz tăcute
Și ochii, mari, frumoși, albastrii, s'aţin spre Vodă să-i [sărute...
Dar tropot surd, greu, de copite, o fac din visu-i sĕ [tresară —
Și-un olăcar supt foc de soare, și-opreşte murgul jos [la scară
Cu ochi pierduţi Domniţa cată înspre răvașul ce scrisese,
Și-un rîs amar pe buze-i moare: cu lacrimi slovele ștersese..
»O, nu!... nu lacrimi se cuvine unui viteaz!...« Din panoplie
Ea smulge paloșul ce-l dase lui Vodă 'n dar la cununie, —
Spre olăcar apoi se îndreaptă cu lungi priviri înflăcărate;
»Sĕ-l dai lui Vodă!.. Și-i mai spune că... 'i mĕ'nchin cu [sănătate.

(»Făt-Frumos«) **A. Mândru**

CRUȚAREA

De am ști noi cruţa, pre cum știm risipi și prăda, atunci neam mai binecnvêntat și mai cu stare ca al nost nu s'ar găsi. Cu toate ne împrietenim noi pe ușorul, dar cu cruţarea, cu păstratul și cu păzitul agoniselii, ce o avem și ce ne-o facem nu legăm ortăcie odată cu capul, că vezi la cruţare trebue multe; trebue să umbli tot cu socoată și cu mĕsură; trebue sĕ-ţi faci carindar în cap pentru tot grijarul și pentru toată bucata dată cu împrumutul, — pe când la prădat dai lesne și fără frământare de minte, se duc toate fără mĕsură și fără nici o ţinere'n samă.

Aici e buba: rĕul își cotlonește iute cuib în sufletele noastre, pe când însușirea bună nu prinde strat și remânere îndelungată, decât foarte cu anevoie. Ce însușire, ce nărav mai bun și mai cu câștig îţi trebue, ca cruţarea? Dar, poate tocmai de acea nu vrem sĕ ne-o câștigăm și nu vrem sĕ-i știm de nume.

Nu s'a pomenit de când e lumea, ca prin necruţare și risipă sĕ se poată agonisi avere și bunătăţi, pe când cruţarea a clădit și clădește tot într'una găzdăcii și averi necuprinse. Cu cruţarea se stringe averea. Și asta tare bine o știm și o înţelegem noi, căci pildele le vedem cu ochii. Numai cât focu'n el cap, ce folos de înţelegere și de minte, dacă nu se prinde de noi nimic?

Sunt pe sate destui oameni, cari din săraci și nebăgaţi în samă ce au fost mai nainte prin strângere și cruţare au ajuns între gazde și între cei cu trecere și cu vorbă în sat. Banu nu e lucru mare pentru cine-l are cu grămada, căzut în mâni fără trudă și fără osteneală, dar e lucru mare pentru cel ce ajunge la el prin cruţare, prin hărnicie și prin zdroabă. Cel ce mostenește averi și bănet fără de numĕr, n'are nici o vrednicie decât poate numai acea, că se trage din oameni cu stare, pe când cel ce ajunge în șirul celor avuţi prin harnicia și cumintenia lui, prin truda oaselor lui, unul ca acela e vrednic de a fi pus alăturea cu ori și ce om de omenie și de samă. Averea câștigată pe căi drepte îţi aduce cinste și vază din partea tuturora, căci nu e mai mare cinste, ca cinstea ce o câștigă omul cu puterea cu truda și cu mintea lui.

©BCU Cluj

dice în Cluj nu se poate face cu suma dăruită de dl Stefan Havaşi, ori cât de mare ni-se înfăţoşază ea.

Dar nădejde avem puternică, că după o astfel de pildă vie, şi aşa de puternic grăitoare, nu va mai fi inimă românească, care să nu se mişte şi se nu caute cu mândrie a-şi lua partea sa, alăturea cu Stefan Havaşi, dintr'un lucru aşa de înalt şi aşa de sfânt.

Va vorbì prin veacurile viitoare fapta ce şi-a pus-o drept monument Stefan Havaşi, dar vom mai vorbì şi noi despre acest al doilea Bob al bisericei din Cluj, ca se arătăm în toate feţele vrednicia faptei lui.

De lângă mormântul lui Cipariu.

Pentru a completa raportul nostru privitor la sărbările de pomenire alui Cipariu date la Blaj, trebue să facem cunoscute încă două discursuri, cari au răsunat cu acel prilej. Unul este rostit de dl *Ioan Bianu*, membru al academiei române din Bucureşti, lângă însuşi mormântul marelui Cipariu, celalalt este cel rostit de dl prof. *Gavril Precup*, la deschiderea şedinţei festive, aranjată de societatea studenţilor gimnasiali, întru pomenirea fostului dascăl al şcoalelor din Blaj.

Discnrsul d-lui Bianu.

Împrejurul acestui mormânt ne-au adunat simţeminte de pioasă recunoştinţă către Timoteiu Cipariu, care o întreagă şi lungă viaţă a muncit cu toate încordările minţii pătrunzătoare ce i-a dat D-zeu pentru luminarea neamului seu.

Sunt locuri sfinte mormintele acelora, cari şi-au întrebuinţat viaţa lucrând pentru luminarea şi îmbunătăţirea omenirii, pentru înalţarea neamului lor.

Mormintele acestora atrag pe cei buni, cari doresc să-i imiteze, căci lângă dînsul este mai vie amintirea despre făptuirea lor; ea înalţă sufletele, întăreşte inimile, luminează minţile spre a munci şi a lupta mai departe pentru bine, dreptate şi adevăr.

Arătând recunoştinţa noastră celor mari şi strălucitori prin muncă bună, cari şi-au încheiat viaţa şi au plecat dintre noi. pe noi înşine ne înălţăm, năzuind a continua opera lor.

S'au împlinit o sută de ani de când a venit la viaţă Timoteiu Cipariu înzestrat de D-zeu cu o minte ageră petrunzătoare şi setoasă de lumina ştiinţei.

Limbile şi literaturile clasice au fost temeiul culturii lui; limbile şi literaturile orientale semitice au fost delectarea lui de erudit.

Iubirea lui pasionată, studiile lui pătrunzătoare s'au îndreptat însă mai pe sus de toate spre studiul limbei mult mai modeste prin vechimea şi literatura ei, dar mult mai scumpă lui şi nouă tuturora, spre studiul limbii româneşti.

El mai întâi a cercetat cu deamănuntul vechile noastre cărţi, ca să desluşească dintr'însele formele limbii de acum trei şi patru secoli şi prin cercetări a început şi a întemeiat studiile de istoria limbii noastre naţionale şi şi-a câştigat numele de »părintele filologiei române.«

La 1867, când Academia Română şi-a început artivitatea ei cu misiunea specială de a studia şi cultiva limba, autoritatea lui Cipariu între învăţaţii şi scriitorii români, era cu totul covârşitoare.

In şedinţa de inaugurare dela 1 August 1867 glasul lui a răsunat cu putere pătrunzătoare şi a fost ascultat cu emoţiune adâncă.

Cuvântul lui Cipariu a resunat atunci şi totdeuna departe peste ori-ce graniţă, pentrucă el vorbia despre limba noastră, care este purtătoare a ideilor, a culturii, care bagă minţile şi sufletele într'o cugetare unitară; şi deoarece ea este comoară sfintă a tutuor Românilor din toate părţile unde trăesc.

Cu dreptate se mândreşte Blajul de gloria acestui fiu şi învăţător al şcoalelor sale, care a fost un luminător al întregului seu neam.

Sărbătorind pomenirea lui în mijlocul acestei mari aduneri, încunjurată de aşa frumoasă tinerime şcolară, se preamăreşte iubirea de ştiinţă munca pentru lumină şi adevăr. La aceasta sărbătoare dela ori-ce om cult, dela ori-ce român este binevenită o floare, un cuvânt de recunoştinţă.

Cipariu a luminat şi ajutat întâii paşi ai Academiei Române prin ştiinţa şi activitatea sa.

De aceea venim astăzi să unim închinarea noastră înaintea mormântului seu, pe care depunem florile eternei noastre recunoştinţe.

Discursul d-lui Precup.

Escelenţa Voastră! Mărită adunare! Iubită tinerime!

»Cine se va îndemna la bunătăţi, de nu se vor lăuda oamenii harnici în lume?«

Inţeleptul cronicar Miron Costin, care înainte cu 300 ani a înţeles rostul vieţii omului ni-a hărăzit acest bun sfat: să lăudăm pe oamenii harnici în lume, ca să se îndemne şi alţii la bunătăţi.

Ne-am adunat mărită adunare sub scutul acestor zidiri sfinte ale culturei româneşti să aducem şi noi cuvinte de laudă lui Timoteiu Cipariu. El a fost om harnic în lume, a fost harnic fără samăn, în lumea literilor, în lumea ştiinţei române. Hărnicia a trecut hotarele puterei înguste omeneşti; trezvia şi agerimea minţii lui l'au ridicat în şirul marilor gânditori ai omenimii.

Cipariu este *titlu de glorie* a Blajului; el este quintezenţa şi punctul de culminaţie a vestitei şcoale ardelene.

Născut din opincă şi crescut esclusiv în Blaj, avem drept să-l numim al nostru. Dăruit dela Dumnezeu cu aptitudini spre învăţătură, n'a îngropat *talantul*, ci de pe băncile şcoalei s'a împretinit cu studiul: Plăcerea dânsului era cartea; distracţia cetitul.

Invăţat-a din a lui sirguinţă limbile clasice vechi şi moderne, ştia multe limbi din răsărit şi era stăpân pe dialectele patriei noastre. Toate le-a învăţat însă de dragul limbei româneşti, pentru care a muncit toată viaţa, căreia i-a jertfit nopţi nedurmite, bani şi toată ticna unei vieţi liniştite. Cipariu iubia limba românească până la estas. In toate operele sale o numeşte *»tesaur nepreţuit ereditat dela moşi şi strămoşi«*, idol viu şi însufleţitor. Cipariu ni-a desgropat acest tesaur din criosavele mucede şi cărţile bătrâne româneşti, pe cari le preţuia aşa de mult. »Macar-că, Dlor, zicea dânsul, de a-şi putea afla unde-va vre-un foliu macar din secolul înainte de al XVI-lea aşi sta să-mi vând şi cămaşa, ca să-l pot macar vedea şi copia.«

Din acestea foi şi cărţi a descurcat dânsul trecutul limbei noastre. Din acestea a scos dânsul formele originali ale graiului coloniştilor romani şi presentându-le străinilor a susţinut cu tărie latinitatea limbei noastre.

Din inscripţii, table cerate, diplome şi cronici a scos dovezile romanităţii poporului nostru.

Descurcată din cărţi scumpa noastră limbă ni-se presintă sfioasă şi în haină străină. Cipariu îi croeşte vestmântul, moştenit dela străbuni: el traduce în faptă trecerea dela alfabetul cirilic la cel latin. Şi câte nu a făptuit Cipariu în viaţa-i dăruită cu mulţi ani. Studiatu-ne-a limba, apăratu-a de atacurile dujmane, creiatu-ia vesmânt de sărbătoare: representatu-ni-a cu mândrie în presă, ca ziarist desinteresat al poporului românesc, în biserică ca preot cucernic, în şcoală ca apostol, iar în areopagul ştiinţei, ca un erudit admirat şi de străini. Instituţiunile noastre de înaltă cultură ca Academia şi Asociaţiunea pentru cultura poporului român, apreţiindu-i meritele, l'a avut în frunte ani de-a rândul. Unde este acţiune românească din domeniul ştiinţei, la care Cipariu să nu-şi aibă partea leului. Dar slab este glasul meu, şi neînsemnate puterile, în cât să vă pot pune în relief — după vrednicie figura ilustră a marelui Cipariu. Vreau să vă atrag atenţiunea în deosebi a voastră iubiţi şcolari, asupra părintelui filologiei române. Viaţa şi munca lui aşi vrea să vă fie pururea de esemplu. Iată ce poate face munca şi dragostea spre învăţătură. Din opincă te ridică între cei dintâi ai neamului. Dar mai mult, mintea şi învăţătura a dus vestea numelui lui Cipariu de parte — peste hotare. Invăţaţi de prima ordine de-a neamurilor culte din apus, l'au cercetat în Blaj în modestul locaş şi l'au pomenit în cărţile lor de ştiinţă.

Geniu mare! Cipariule al nostru! Amintirei tale îţi închinăm sărbătoarea zilei de astăzi. Primeşte cu iubire acest modest prinos de laudă, ce tinerimea acestor şcoale, a căror mândrie ai fost — îţi aduce la 100 ani dela naşterea ta. Naţiuni mai fericite ţi-ar deavăli monumente de marmoră sau bronz, noi suntem săraci şi obidiţi; monumentul ce-ţi ridicăm sunt inimile deschise ale acestei tinerimi şi sentimentele de adâncă veneraţiune a distinsului public de faţă. Apoi acest modest tablou ce împodobeşte aceasta sală; operă a unui elev a acestor şcoale, tablou care l'am păstra cu sfinţenie pe păreţii acestor şcoale vestite, el ni-ar fi paladiul acestor aşezăminte culturali. Revarsă razele geniului tău de pe plaiurile nemuririi asupra acestei tinerimi şi mijloceşte la tronul celui Atotputernic, să-şi arete darurile cereşti asupra acestor odrasle, cari îţi preamăresc numele cu pietate, cât numai va trăi neamul românesc!

Ei bine, de ce vă grăiesc tocmai de cruţare?! Cruţarea dragii mei, e bulgăr de aur, e comoară la casa celui ce-o are. Câstigul vine numai picur de picur, dar picurii strînşi şi prinşi cu grijă la olaltă dela o vreme îţi dau măsură mare, te pun în stăpânirea lucrului după care te străduieşti. Ei bine, veţi zice, credem si noi ce zici, numai cât dacă eşti gol puşcă, dacă n'ai nici cenuşă în vatră, din ce focu lui D-zeu îi cruţa? Din peatră seacă nu poţi stoarce oleu. — Aşa va fi asta; numai cât nu-i peatră seacă numai punga, ci-i peatră săcată şi pârdalnica de minte de cele mai multe ori. În zădar asuzi şi te sdrobeşti în fel şi formă, dacă capu nu-ţi stă într'ajutor nu faci nici o ispravă. Nu cu braţu, ci cu mintea se rânduieşte binele şi hodina. Braţe toţi au, dar minte şi glorie ba să aibă toţi, căci de-ar avea n'ar fi lumea cum o vedem: săracă, prăpădită şi pieritoare de foame.

Cum se fericesc alţii, e treaba lor, dar vorba e de noi şi de feliul cum trebue să ne purtăm, ca să ne smulgem din starea ticăloasă în care ne-a împins prostia noastră şi răutatea altora. Trebue să ne luăm de pildă pe cei buni, pe cei aleşi la minte şi măsurati la faptă, pe cei ce prin cruţarea şi prin hărnişugul lor şi-au câştigat avere frumoasă şi şi-au rânduit prin omenia vieţii lor un traiu cu tihnă si cu vază între oameni. Lăsaţi în plata lui D-zeu în furnicarul atâtor oameni răi şi lăcomoşi, nu ne rămâne alta, decât chiagul bun al firei noastre şi îndemnul şi pilda grăitoare a altora. Pilde dragii mei avem destule; pilde de oameni harnici, cruţători, ţiitori la cinstea şi la omenia căsii şi săritori la vreme de nevoie în ajutorul celor lipsiţi.

Vedeţi dragii mei, chipul pus în fruntea foii? Uitaţi-vă bine la el. E cea mai vorbitoare mărturie pentru întărirea celor zise. Lipsit şi fără de nici un modru la început a ajuns, prin strângere şi cruţare, la atâta avere cât rar să pomeneşte la noi. Harnic din fire, chibzuit la cap şi nerisipitor, a putut pune de-oparte o frumoasă găzdăcie, încât s'ar putea fălì cu ea ori şi cine. Dela cea mai de jos treaptă, cruţarea l'a ridicat luminos la văzul şi în cinstea tuturora, celor buni spre îndemn şi încurajare şi celor răi spre mustrare. Găzdăcia mare ce şi-a infiripat-o cu trudă şi sbucium mult, ar fi putut s'o folosească după plac spre ori şi ce lucru, dar n'a făcut aşa. Ştiind greutatea şi lipsurile multe ce le-a îndurat până a ajuns la culmea înflorită a bogăţii şi încălzit în suflet, cu tragere şi cu bunăvoire faţă de lăcaşurile şi aşezămintele sfinte ale neamului său, a aflat de cuviinţă şi de lucru cucernic de a jertfi spre folosul neamului şi a bisericii, cea-ce alte mâni — poate ar fi jertfit pentru îndestulirea unor pofte cu păcat şi cu necinste,

Iată o pildă vie, de urmat, a cruţării!

Vorbe înţelepte.

Banul te înjoseşte sau te ridică, după cum îi eşti slugă sau stăpân.

Invidia face mai mulţi democraţi într'o zi, decât spiritul de egalitate într'un secol.

Viaţa e un suiş pe munte: o singură alunecare e deajuns, ca să te afunzi în abis. Une-ori mai poţi reveni — îndurerat pentru totdeuna.

Ştiinţa şi credinţa se complinesc, nu se exclud, stăpânind fiecare provincii deosebite, din aceeaş împărăţie, a cugetărei. Duşmănia dintre dinsele, e răsboi civil — care nu se încinge, decât în imperiile rău organizate.

Crestături.

— **Numărul şcoalelor române din Macedonia.** E în proaspătă amintire fiecăruia îsbânda secerată de fraţii macedoneni, în trebile lor bisericeşti şi scolare. Încă înainte de înlesnirile îngăduite din partea Porţii, prin munca şi apostolia caldă a unor bărbaţi de inimă, numărul şcoalelor şi sporul in toate a crescut şi s'a dovedit în chip tot mai îmbucurător. Numărul ce-l înfăţoşează şcoalele române din Turcia varsă încredere şi nădejde de vremuri mai bune în fraţii porecliţi ţinţari sau cuţo-vlahi. — După cercetările oficioase mai noue şcoale primare în 1903—1904 au fost 93, ear secundare 4, anume un liceu, două şcoale comerciale şi o preparandie de fete, — laolaltă fac 97 şcoale române cu 5442 băieţi şi băiete şi cu 220 profesori şi învăţători. — Să înţelege, că Bulgarii şi Grecoteii groşi la ceafă se fac luntre şi punte numai ca să zădărnicească mişcările şi câştigurile fraţilor macedoneni.

©BCU Cluj

CĂRŢI DIN ORI CE PĂRŢI

Din părţile Sătmarului.

Din Boian în Vatra Dornii
Au umplut omida cornii
Şi străinul te tot paşte
De nu te mai poţi cunoaşte
Din Sătmar pănă'n Săcele
Numai vaduri ca acele.

Aceste cuvinte de neperitor adevĕr cuprinzĕtoare, spuse de nemuritoriul Eminescu, îmi vin în minte, când mĕ gândesc la plaga, care bântuie *cornii* codrului nostru poporal, mai ales în aceste părţi. Nu voiu descrie puhoiul de străini, ce necontenit se revarsă din Galiţia înspre Maramureş, Ugocea şi Sătmar, ca sĕ facă pustiirile cele grozave de cari s'au înfiorat toţi oamenii de bine. Mĕ provoc numai la cartea escelentului scriitor ungur Bartha Miklós, şi la cartea lui *A. Kazár földön.* (In ţara cazacilor.) Mai tot ce e descris acolo este pe la noi practisat. Cel mai mare rĕu înse e *cămătăria*, cu care se prind oamenii în laţul peirii, ca pescuţii în unghiţa cu rîmă. Cât de departe s'a lăţit rĕul se poate vedea şi din apelul, ce l'a îndreptat procurorul din Sătmar cătră primăriile comunale. Traduc din cuvênt în cuvênt acest apel, şi Vĕ rog sĕ-l publicaţi în *Rĕvaşul*, cea mai lăţită foaie românească în aceste părţi, ca să-l cunoască cât mai mulţi. Eatăl:

Dela procurorul regesc din Szatmárnémet.

Nr. 12929—1904 proc. reg.

Vrednicei Antistii comunale

în......................

Escelenţa Sa Dl Ministru de Justiţie încă în decursul anului 1898 cu ordinaţiunea sa nr. 19348/1898 I. Nr. II şi respective 27600—1898 I. Nr. II. în întreg ţinutul atât a comitatului Sătmar, cât şi al Ugocei, a poruncit sĕ fie prigonit din oficiu delictul usurăriei.

Deşi au trecut mai mult de 6 ani dela comunicarea acestei porunci, în foarte puţine cazuri s'a intentat procedură criminală pentru usurărie atât în ţinutul municipiului Sătmarului, cât şi în cercul dincolo de Tisa a comitatului Ugocea, şi în proporţiune cu numĕrul mic al cazurilor, în total numai *29 indivizi* au putut fi osândiţi pentru usurărie.

Causa acestei lipse de resultat o aflu în acea, că cazurile usurăriei, numai esceptional s'au adus la cunoştinţa procuraturei regeşti, persecutarea usurării nu a ajuns în destul la cunoştinţă pnblică şi deci păgubiţii abia s'au folosit de arătări criminale.

Din unele semne înse a trebuit sĕ mĕ încredinţez, că în întreg jurul, ce se ţine de tribunalul regesc din Sătmar, mai vêrtos însĕ în cercul de dincolo de Tisa a Ugocei, cum şi în cercul din Seini, Erdöd şi Şomcuta-mare uzurăria pustieşte foarte tare în taină şi tocmai în cercurile cele mai sĕrace ale poporului, învĕluită în fel şi fel de afaceri (vînzare, arîndare, cumpĕrare înainte de vreme.)

Provoc deci primăria comunală, că de câte ori îi va ajunge la cunoştinţă, cumcă *oameni singuratici* dau împrumuturi pe lângă camătă mare, care trece peste 8% sau împrumuturile le ascund în nişte contracte de vinzare, arîndare sau închiriare şi astfel îşi asigură o contrabandă, ce trece peste 8% pentru a mântui pe oamenii, cari se luptă sub sarcinile unei împovorări peste mĕsură, — sĕ-i descopere sau la mine deadreptul sau prin sergentul gendarmeriei competente arătând numele celui ce a dat şi celui ce a luat împrumutul, timpul împrumutului, camăta anuală şi la putinţă şi alte date, cari pot slugi ca dovezi, iar încât despre afacere s'au făcut scrisori acelea sĕ le ceară dela părţi şi sĕ le trimită înlăuntru.

Aştept dela cinstitele antistii comunale, că vor ajuta procuratura cu toată energia lor întru a descoperí aceste cazuri de usurărie, cari istovesc puterea de viaţă a poporului legat de glie, după cum şi până aci a rĕspuns chemării sale de a îndeplini urmărirea casurilor criminale.

Szatmár-Németi, 26 Decemvrie 1904.

Conducătorul procuraturei reg. din Sz.-Németi:

Dr. Várhelyi Sándor
procuror regesc.

Rog pe preoţii nostri sĕ binevoiască a cetí şi tâlcuí pe înţelesul tuturor acest act, ca ce se mai poate mântuì sĕ se mântuie. *Dixi et salvavi animam meam.* **Un sătmărean.**

Cu 1 Iulie începe nou abonament la „Rĕvaşul"

Pe 1/4 de an costă 90 fi.
„ 1/2 „ „ „ 1·60 „
„ 1 „ „ „ 3·20 „

Restanţierii sĕ binevoiască a-şi achita datoria.

DE PESTE SĔPTĔMÂNĂ

— **Sfinţire de cruce în Coşocna.** Dintr'o scrisoare mai lungă dăm următoarele: A doua zi de Rusalele noastre am fost de faţă la sfinţirea unei cruci ridicate în Coşocna lângă drumul Cluj—Turda. Am tot auzit şi cetit multe bune şi frumoase despre protopopul Coşocnei. Acum am chiar vĕzut şi am crezut. Dragostea dînsului faţă de popor e oareş cum înăscută. Poporul o pricepe aceasta. E destul să se audă, că în Coşocna sĕ ţine ruga dela sf. Maria, sau că se binecuvêntă vr'un lucru bisericesc şi poporul vine din depărtări uimitoare. Vĕzut-am şi acum la Rusale oameni din Beiu şi Trit, adecă din depărtare de peste 40 klm. Am înţeles, că la rugă, de pe câmpie departe aleargă oamenii aci la închinare; şi dacă vremea e bună adese poţi socotì la 1—3000 nnmĕrul lor. Aşa am vĕzut venind acum a 2-a zi de Rusale cu procesiune popor mult dela Corpade cu preot şi învĕţător, aşişderea dela Pata; am vĕzut apoi oameni mulţi dela Booş, Aiton şi dela Beiu vre-o 15 inşi. La oarele 9 s'a început slujba liturgiei făcută de protopop şi preoţii Petean şi cel din Pata. Corul a rĕsunat frumos fiind condus de doi universitari măestri cântăreţi. Predica spusă cu graiu şi înţeles poporal de dl protopop a avut nespus înriurinţă asupra poporului. Din bis. am mers în procesiune la cruce. Mi-a plăcut mult îndeplinirea sfinţirei apei, dar mai ales rugăciunea dela stropirea crucii, care recitată dulce de protopop a stors lacrimi din ochii tuturor. La masa dată de familia prot. a luat parte toată inteligenţa; şi era mulţi. După cum mi s'a spus, crucea a fost ridicată cu cheltuiala protop. Hăţegan şi că asta e a treia cruce ridicată în hotarul Coşocnei de acelaş venerabil protopop. Fie dar — încheiu şi eu — crucea aceasta, semn de biruinţă celor cari cred; aducătoare de daruri cereşti şi pământeşti; ear bunului protopop mângăiere la mulţi ani de traiu fericit. *Un oaspe.*

— **La şcoala superioară de industrie pentru fete** din Cluj au absolvat în anul acesta şi două romănce cu eminenţă, d-şoarele *Melania Moldovan* din Turda şi *Mărioara Muntean* din Ocna-Sibiului.

— **Esposiţie naţională în România.** In 1906 se împlinesc în şir încheiat 1800 de ani, de când nebiruita împĕrăţie a Romanilor şi-a implântat vulturul rĕsboinic în pământul stăpânit pe acea vreme de viteazul neam al Dacilor. Sunt 1800 de ani de când a fost statornicit în acest colţ de lume neamul românesc mlădiţă ruptă din trunchiul măritei sĕmênţii romane. Din amestecul de sânge a celor aduşi şi a celor rĕmaşi a rĕsărit, s'a zămislit, ca din un isvor mândru şi neîndoielnic, neamul românesc. Bărbaţii fruntaşi ai României vor sĕ prăsnuiască cu trebuitoarea strălucire pomenirea acestui an de naştere a neamului românesc. Intâmplător tot în 1906, se împlinesc 40 de ani din lunga şi rodnica domnie a regelui Carol — şi 25 de ani din viaţa regatului român. O întreită sĕrbătoare deci pentru România. La începutul lui Iuniu a ieşit din peana comisarului general Dr. C. I. Istrati, un circular cald, simţit şi românesc; în care se spune, că espoziţia va avea loc în vara şi toamna muncei 1906. Se vor cuprinde în ea produsele numai româneşti, în deosebi a locuitorilor din regat, de pe toate ramurile, industrie, comerci, agricultură, architectură, ştiinţă ş. a. Prin aceasta esposiţie se tinde a se arĕta sporul şi înaintarea dovedită de România, de când e stăpână peste ea. Trecutul, cu înălţarea şi coborîrea lui, timpul de faţă cu mijloacele de muncă şi cu câştigul sĕvîrşit, se vor arĕta în chip luminos celor ce vor cerceta aceasta espoziţie.

— **Adunarea despărţ. Mociu** al »Asociaţiunii« se va ţinea în Mociu la 23 Iulie n. a. c. în biserica gr.-or., la 3 oare p. m. cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul comitetului. 3. Raportul cassarului. 4. Alegerea comisiunilor pentru censurarea rapoartelor. 5. Alegerea comisiunei pentru înscrierea de membri noi. 6. Disertaţiuni, cari trebuesc presentate cu 48 oare înainte de adunare directorului despărţĕmêntului. 7. Raportul comisiunilor. 8. Statorirea budgetului. 9. Alegerea a doi delegaţi pentru adunarea generală. 10. Propuneri. 11. Alegerea comisiunei pentru verificarea procesului verbal. 12. Inchiderea adunării. La aceasta adunare sĕ învită membrii »Asociaţiunii« şi toţi sprigin itorii progresului poporului român. Ioan Bozac, president, Simeon Ciuca, secretar.

— **Locotenentul român Victor Madincea, dela reg. 67** a ieşit din armată şi a întrat ca actor la opera din Viena. Are o voce foarte frumoasă şi directorul dela operă l'a angajat cu o plată de 12 mii coroane la an.

— **Manuscripte de acum 2000 ani** s'au aflat într'un mormânt, de curĕnd săpat, aproape de Ierusalim. Cercetându-se mai de aproape manuscriptele s'a constatat, că probabil sunt de pe vremea lui Christos. Manuscriptele preţioase au fost fotografate şi trimise mai multor societăţi ştienţifice, ca sĕ fie studiate cu deamĕnuntul şi sĕ se afle cuprinsul lor. Lângă mormêntul, în care s'a aflat manuscriptele străvechi, se mai află câteva morminte din aceeaş vreme. Toate aceste morminte vor fi deschise, căci se crede, că se vor afla în ele obiecte vechi şi manuscripte de mare preţ pentru ştiinţă.

— **Tinerimea română din Gherla** şi jur la 16 Iulie st. n. 1903 va aranja în pavilonul Coroanei din Gherla petrecere de vară, la care vĕ învită cu toată onoarea comitetul aranjator. Preţul de întrare; pentru o persoană 1 cor. 60 fil. în familie 1 cor. 20 fil. Inceputul la 8 oare sara. Venitul curat e destinat pentru decorarea bisericei gr.-cat. nou edificânde din Gherla.

— **Comitetul despărţ. Solnoc-Dobâca** al »Asociaţiunii« învită pe toţi membrii despărţ. şi sprigin itorii progresului cultural al poporului român la adunarea cercuală ordinară, care se va ţinea la 16 Iulie n. 1905 la băile *Bizuşa* (lângă Ileanda-mare) în sala hotelului de acolo, la 11 oare a. m. — După adunare la 2 oare d. am. se va ţinea banchet comun în sala hotelului băilor. In aceaşi zi sara tinerimea română din comitatul Solnoc-Dobâca va da o petrecere de vară în sala hotelului dela băile din Bizuşa în favorul despărt.

— **Inteligenţa română din jurul Lechinţei-săseşti** învită la petrecerea de vară, care se va aranja Duminecă la 23 Iulie n. 1905, în hotelul opidan din Lechinţa-săsească. Venitul curat este destinat în favorul bisericei gr.-cat. din Herina. Invitaţii sunt rugaţi a mai învita şi pe cunoscuţii lor la aceasta petrecere.

— **Din Beiuş.** Tinerii, cari în anul şcolastic 1904/5 au făcut esamen de maturitate la gimnasiul gr.-cat. român din Beiuş au reînceput idea, zămislită deja la 1896, dar rĕmasă izolată, de a pune bază la un fond ajutător al ştudenţilor lipsiţi. Spre acest scop au colectat între sine şi au aranjat în 15 Iunie un bal. Venitul curat dimpreună cu suprasolvirile şi rĕscumpărările marinimoase arată suma de 338 cor., cari s'au depus spre fructificare. Dintre tinerii maturi au contribuit: Vict. Andru, Ant. Atnagia, Marta Butean, Aurel Capra, Victor Ciurdar, Nic. Codrean, Eugen Costina, George Crişan, Mihaiu Doboşi, Victor Filip, Gavril Gall, Ioan Hajdeu, George Hotăran, Ambrosiu Ille, Alexandru Iancu, Virgil Mladin, Nic. Juhasz, Ilie Mosolygó, Iosif Nyistor, Ales. Lazar, Ioan Roşiu, Mihaiu Stan, Ioan şi Iustin Varga şi Teofil Voisa. La bal au suprasolvit d-nii: Ioan Butean deputat, Dr. George Murĕşan medic, Dr. Ioan Csordas adv., Ales. Gera inspector dominal, Ilarie Crişan proprietar câte 5 cor. Dem. Nyistor paroch, 2 cor., Ios. Buder, Vic. Fildan, N. Balea, C. Mladin, d-şoara Tăbăcar, A. Antal jun., Ioan Kéri prof., N. Sârb câte 1 coroană. Biletele şi le-au rĕscumpĕrat Ilustris. Dn Episcop Dr. Dem. Radu cu 50 cor., Ilustris. Dn. Episcop Ioan I. Papp cu 20 cor., D-nii Dr. G. Tripon adv. cu 10 cor. Ales. Papp jude la tablă cu 7 cor., Paul Iancu preot în Obad cu 6 cor., Artemiu Sarkadi canonic, Ales. Popovici preot în Ökrös, Dr. Mladin medic, Marc Pescuţ protopop în Şiria, Ioan Codrean preot în Siclău, Vasilie Papp preot în Toza-sup. Dr. C. Papp adv. in Oradea-mare câte 5 cor., Vasile Dumbrava prof. şi Dr. Geor. Ciuhandu referinte şcolar câte cu 4 cor., Mult O. Dn Vasilie Murĕsan, paroch în Pribileşti (cottul Szătmar) în gratitudinea faţă de gimnaziu întru amintirea maturităţii fiului sĕu Patriciu a dăruit fondului 120 cor. Toţi aceşti binefăcători primească în numele gimnasiului şi al fondului alcătuit cele mai călduroase mulţămite. D-zeu să le rĕsplătească! Beiuş, 30 Iuniu 1905. Vasilie Ştefanica, director substit. Dr. Florian Stan, prof. fost şef de clasă al maturisanţilor.

— **Resultat negativ.** Ziarul »Az Ujság« (Budapesta) constată pe basa statisticei făcute

Cui îi place sĕ-şi îmbrace copii frumos sĕ cumpere haine frumoase şi ieftine dela

Stein S. és Trsa, deposit de haine pentru copii, Cluj, Mátyás Király-tér Nr. 1.

Haine pentru fetiţe dela 1—14 ani cu 1 fl. şi mai sus. — Haine pentru băieţi 1—14 ani 1 fl. şi mai sus. — Căputuri 1—14 ani dela 2 fl. în sus. Pălării, capişoane, şurţe, rochiţe, albituri, ciorapi în mare alegere. — Aci sĕ pregătesc corsete după mĕsură în cele mai noue forme. (79) 7

©BCU Cluj

de prof. Kossuthányi, că legea despre căsătoria civilă nu a dat resultatele contemplate de plăsmuitorii ei, ci invers, încât adecă în cei zece ani dela întrarea legii în vigoare: numĕrul căsătoriilor a scăzut, numĕrul copiilor ilegitimi a crescut, amalgamisarea confesională şi naţională (căsătorii mixte sub raportul confesional şi sub cel naţional, îndeosebi între creştini şi evrei) a făcut foarte neînsemnat progres, iar numĕrul proporţional al naşterilor a scăzut în mod foarte bătător la ochi. In acestea resumează »Az Ujság« resultatul acestor zece ani din viaţa legii căsătoriei civile, dela care plăsmuitorii ei — cum spune ziarul amintit — aşteptau întărirea elementului maghiar pe calea căsătoriilor mixte, maghiaro-judaice îndeosebi.

— **Revoluţia în Rusia.** Focul revoluţii ameninţă sĕ cuprindă întreagă împĕrăţia puternică a Ţarului. Mişcările revoluţionare mai proaspete s'au început în oraşul Lodz din Polonia rusească. In o singură zi au fost măcelăriţi de cazaci la 2000 oameni. S'a continuat apoi în Odessa, aici rĕscoala au început-o matrozii vasului de rĕsboiu »Potemkin« şi s'a continuat în chip înspăimântător în oraş. In ziua de 28 lunie au fost omorîţi 1500 oameni. Vasul »Potemkin« a început bombardarea oraşului. Dinaintea mai multor vase venite în ajutorul oraşului, »Potemkin« s'a refugiat în portul românesc dela Constanţa, băgând în mare spaimă orăşenii români de lângă marea neagră. La păşirea energică a căpitanului Negri, din Constanţa »Potemkin« s'a depărtat din portul românesc. Se vesteşte, că s'ar fi revoltat şi marinarii dela Libau, Sebastopol şi Kronstadt. Fierberile se lăţesc şi în Cancas şi'n Basarabia. Rĕsvrătirea pusă la cale de matrozi e un semn, ce proroceşte apropiata răscoală a întregei ostăşimi cea din urmă cetăţuie de apărare a ţarismuiui.

— **Furtuni mari** cu grindină s'au dĕscărcat în ţara noastră, în Germania şi în Italia, chiar acum în preajma secerişului. In multe locuri sămănăturile au fost nimicite de tot. In Italia pagubele pricinuite în părţile de nord se ridică la vre-o 30 miiioane coroane.

— **Din Micuş** ni-se scrie, că curatorul primar pune piedeci tineretului ce vrea sĕ alcătuiască cor şi că nu le-ar îngădui sĕ cânte în biserică. Ne place a crede, că lucrurile vor veni la calea cea bună. Asteptăm semne şi veşti bune.

— **Greve de secerĕrători.** In comitatele ungurene, mai ales în cele de peste Dunăre secerătorii s'au pus în grevă, cerĕnd simbrie mai mare, decât cum le era tocmeala şi împedicând şi pe alţii a lucra, din care causă s'au întêmplat şi turburări mari, aşa că a trebuit chemată miliţia. In Ozora (comitatul Tolna) miliţia a fost silită sĕ împuşte asupra greviştilor, dintre cari vre-o 9 au fost omorîţi şi vre-o 30 răniţi.

CĂRŢI NOUE ŞI REVISTE

— **Făt-Frumos** revistĕ literară sĕptĕmânală Nr. 21—22. Cuprins: A. C. Cuza — Cugetări, A. Mândru — Rĕvaşul, (poesie) Ioan A. Basarabescu — Leandru (schiţă), Al. A. Naum — La munte (poezie); Emilgar — Un sfîrşit (schiţă); Gr. V. Prut — Impăcare (poezie); M. Cogălniceanu — Fiziologia provincialului în Iaşi; — Emilgar — Cronică; Nina Codreanu — Dorinţa (poezie). — Trimitem un cald cuvĕnt de bine acestei reviste. E una dintre cele mai credincioase năzuitoare spre rĕspândirea curentului nou în limbă şi în gândire. In numĕrul de acum dl Mândru în »Rĕvaşul« d-sale ne dă o frumoasă icoană din străbuni. Tendinţa aceasta de a reînvia scene din îndepărtata viaţă a strămoşilor e nouă şi vrednică de toată lauda. Se continue numai cu talent dl Mândru, şi de reuşeşte poate fi în adevĕr mândru.

»VLĂDEASA«

institut de credit şi economii, societate pe acţii în B.-Hunyad.

Aviz!

Sĕ încunoştiinţează deponenţii noştri, că dela 1 Iulie 1905 interesele după depunerile, cari au fructificat cu $5^1/_2$% se voi computa cu 5%, afară de asta institutul plăteşte după interesele de depuneri darea erarială de 10%.

B.-Hunyad, în 6 lunie 1905.

Direcţiunea.

Invĕţăcei

se primesc în brutăria (jimlăria) d-lui **Stefan Moga** din Sibiiu (Strada Bahngasse nr. 4). Băieţii orfani cu creştere bună sĕ primesc cu toată întreţinerea şi îmbrăcămintea. (1—3)

In atenţiunea mireselor!

Serviciu de porţelan de Karlsbad, minunat esecutat, colorat, complet pentru 12 persoane de la 15 fl. în sus. — Serviciu de sticlărie pentru 12 persoane 33 bucăţi 2 fl. 95 cr.

Lampe, atârnênd, cu cigă 3 fl. 95 cr.

Serviciu de tee şi cafea 2 fl. 80 cr. — 3 fl. Obiecte de argint de china — Daruri ocasionale — rame pentru icoane, lampe de grădină, etc. în preţurile de fabrică.

La comande din provinţă mĕ rog a însemna cea din urmă staţiune de tren.

Somlyai, Succesorul lui **Müller.**

magazin de sticlărie şi porţelănerie

Cluj, Kossuth Lajos u. nr. 4.

NB. Fieştecine dacă cumpĕră în preţ de 10 coroane, primeşte portretul seu în mărime naturală, cu totul gratis, numai pentru rame plăteşte 3 coroane. (80) 9—52

Despre pĕcatele sătenilor.

Căzanie poporală

de **Ioan Roman.**

A apărut, în »*Cărţile Săteanului Român*« (Nr. 3) şi costă *20 fil.* plus porto *3 fil.* Comandele sĕ se adreseze la: *Rĕvaşul*, Cluj, Jókai u. 6. sz.

Circul Cesar Sidoli în Cluj.

200 persoane. 123 cai.

Cel mai mare şi mai elegant circ soseşte cu tren separat şi în 8 Iulie ţine

Representaţiunea de deschidere.

Petrece aici 12 zile.

Intreprinderea mea vestită a cercetat cele mai mari oraşe şi anume: Budapesta, Viena, Berlin, Paris, Dresda, Lipsca, München, Köln, Hamburg, Hanovera, Brüssel, Zürich, Basel, Genf, Milano, Bucureşti, Turin, Genua, Florenza, Roma, Neapole şi Palermo.

Rog a sprigini întreprinderea mea cu cercetări numĕroase şi rĕmân cu distinsă stimă

Cesar Sidoli, director şi proprietar.

Comandantul ord. S. Sava, cavalerul »Coroanei române« ord. Tacova, etc.

Magazin special de pălării:

La „Regele Pălăriilor" — A „Kalapkirály"-hoz

(77) Cluj — Piaţa „Regele Matia" Nr. 17. 9—25

Foarte bogat deposit de pălării din ţară şi streinătate — pentru bărbaţi şi copii, — cilindre şi în chipie de vĕnat şi sport.

Pentru preoţimea orientală tot-deauna sĕ află în Magazin pălării după moda preoţească, moi şi tari.

Comandele din provincie sĕ execută punctuos. Trebue comunicată mărimea capului în centimetri. Intreprindere specială!

Cele mai ieftine preţuri fixe.

Dénes B. Budapest, VI. Váczi-körut 61 sz.

Magazinul şi representanţia fabricei priv. ces. şi reg. de MAŞINI şi MOTOARE alui

Plewa E., inginer, succesorul lui Brauner & Klasek.

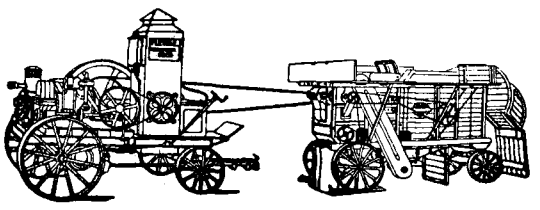

MOTOARE

de benzin, gaz şi vapor după modelul din 1905.

2—100 HP.

LOCOMOBIL DE BENZIN 2—20 HP.

Baterii de puternice motoare de gaz în ori-ce mărime cu putere de cal şi cu spese de umblat de 2—3 fil. pe ceas. Preţuri ieftine şi condiţiuni de plătire favorabile. Lista de preţuri gratis.

Se primesc representanţi solizi de provinţă.

(77) 12—12

Cine sufere de (nevoie) sgârciuri **Epilepsie** şi stări nervoase, se ceară broşura despre Epilepsie, care se trimite gratis şi franco dela »*Privil. Schwanen Apotheke,*« Frankfurt a. Main. 45 46—.

UN

ÎNVĔŢĂCEL

se primeşte numai decât în Tipografia »CARMEN« PETRU P. BARIŢIU, CLUJ, Kolozsvár (Strada Ferencz József Nr. 58). Preferiţi vor fi cei cu 2—3 clase gimnasiale.

Condiţiuni favorabile!

50.000 părechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2·80

câtă vreme mai ţine marfa se vor vinde pentru acest preţ de batjocură din pricina cumpĕrării unei mari masse de ghete. 1 păr. pentru domni şi p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu şinoare, de prima calitate şi cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni şi 1 păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganţi, fasonul cel mai nou, cuptuşiţi bine pentru iarnă, foarte drăguţi şi uşori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai **fl. 2·80.** Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuci a lui S. Urbach

Krakau Nr. 154/K.

Schimbul permis, şi banii sĕ returnează la dorinţă, astfel risicul eschis. (45) 20—

La administraţia „Rĕvaşului" se află:

Cartea Durerii, de **E. Bougaud.** Preţul legată eleg. 2 cor. 50 fil. broşurată 1·50.

Ep. P. P. Aron şi D. Novacovici, de **Dr. Bunea.** Preţul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de **Dr. Bunea.** Preţul 5 cor. plus 20 fil. porto.

Vechile Episcopii, de **Dr. Bunea.** Preţul 2 c. 50 fil. plus porto 10 fil.

Pentru sesonul de primăvară şi vară

recomândă

NEUMANN M.

liferant c. şi reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară şi vară.
Căputuri de transiţie (Double, Ulster, Raglan).
Pardesiuri de primăvară.
Haveloc (cu mâneci şi fără mâneci).
Căputuri economice.
Haine negre de salon şi frac.
Mantale de ploaie şi de praf. Pereline de escursiuni, costume de turişti, biciclişti etc.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre şi liste de preţuri la cerere gratis şi franco. — La comande din provinţă ca mĕsură e destul a trimite o haină veche. (24) 60—

Tipografia »Carmen« Petru P. Bariţiu Cluj — Kolozsvár.

©BCU Cluj